

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 29.04.1988, sp. zn. 1 Cz 6/88, ECLI:CZ:NS:1988:1.CZ.6.1988.1

Číslo: 8/1992

Právní věta: Organizace spravující veřejnou kanalizaci je povinna bez průtahů zajistit provedení její opravy, a to včetně kanalizačních přípojek, bez ohledu na to, že byly tyto kanalizační přípojky vybudovány před účinností nyní platných vyhlášek č. 144/1978 Sb. a č. 154/1978 Sb., o veřejných vodovodech a kanalizacích, a předpisů o způsobu plánování, financování, projektování a provádění vodovodních a kanalizačních přípojek (viz směrnice uveřejněné pod č. 129/1957 Ú.l.). Z porušení této povinnosti vyplývá odpovědnost organizace za vzniklou škodu (např. v důsledku zanedbaného technického stavu kanalizační přípojky). Zavinění poškozeného při přecházení po těchto kanalizačních zařízeních tu nelze vyloučit (§ 441 o.z.).

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 29.04.1988

Spisová značka: 1 Cz 6/88

Číslo rozhodnutí: 8

Číslo sešitu: 2-3

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Kanalizace, Náhrada škody

Předpisy: 144/1978 Sb. 154/1978 Sb. 40/1964 Sb. § 421
§ 441

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalobce v žalobě uváděl, že 29. 1. 1985 v H. mezi domy čp. 167 a 176 při chůzi šlápl na víko šachty kanalizace, které se překlopilo. Při pádu do kanalizační šachty utrpěl zranění a došlo k poškození jeho oděvu. Celkem žalobci vznikla škoda ve výši 1 004 Kčs. Žalobce požadoval, aby mu tuto škodu nahradili společně a nerozdílně žalovaný podnik vodovodů a kanalizací a žalovaná A. S.

Okresní soud v Hradci Králové rozsudkem rozhodl, že žalovaný podnik je povinen zaplatit žalobci částku 1 004 Kčs do 15 dnů. Ohledně žalované A. S. byla žaloba zamítnuta. Dále bylo žalovanému podniku uloženo, aby zaplatil do 3 dnů soudní poplatek ve výši 100 Kčs. Pokud šlo o náklady řízení, bylo vysloveno, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu. Své rozhodnutí o náhradě škody odůvodnil soud prvního stupně za použití příslušných ustanovení směrnice č. 129/1957 Ú. l., z níž dovolil, že první žalovaný je správcem veřejné části kanalizační přípojky. Vzhledem k tomu, že nekontroloval stav veřejné části této kanalizační přípojky a neprováděl její údržbu, odpovídá podle ustanovení § 421 o. z. 1) za žalobcovu škodu vzniklou v příčinné souvislosti s porušením povinností při správě uvedeného zařízení. Druhá žalovaná podle názoru soudu prvního stupně neporušila

žádnou právní povinnost, a proto za posuzovanou škodu neodpovídá.

K odvolání prvního žalovaného krajský soud v Hradci Králové svým rozsudkem změnil rozsudek soudu prvního stupně v napadené části, týkající se žalovaného podniku vodovodů a kanalizací, tak, že žaloba, aby tento žalovaný byl uznán povinným zaplatit žalobci částku 1 004 Kčs, se zamítá. Dále bylo rozhodnuto o nákladech řízení před soudem prvního stupně. Ve výroku o povinnosti žalovaného podniku zaplatit soudní poplatek ve výši 100 Kčs byl rozsudek soudu prvního stupně zrušen. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu. Své rozhodnutí odvolací soud odůvodnil v podstatě tím, že z ustanovení směrnic č. 129/1957 Ú. l. nelze dovodit, že by se první žalovaný stal správcem kanalizační přípojky, neboť tyto směrnice nepůsobí zpětně. Vzhledem k tomu nebyl podle názoru odvolacího soudu povinen o tuto kanalizační přípojku pečovat a neodpovídá tedy ani za škodu vzniklou žalobci v příčinné souvislosti s jejím špatným technickým stavem.

Nejvyšší soud České republiky rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal ministr spravedlnosti ČR, tak, že uvedeným rozsudkem odvolacího soudu byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Podle ustanovení § 3 vyhlášky č. 144/1978 Sb. /2/ o veřejných vodovodech a veřejných kanalizacích, jsou organizace spravující veřejné kanalizace povinny soustavně zabezpečovat potřebné kapacity veřejné kanalizace, jakož i vytvářet předpoklady a podmínky (např. včasnou údržbou) pro jejich hospodárný a bezporuchový provoz v souladu s technickými normami. Dojde-li k poruše veřejné kanalizace, je uvedená organizace povinna bez průtahů zajistit provedení její opravy. Z ustanovení § 2 odst. 2 citované vyhlášky vyplývá, že součástí veřejné kanalizace jsou kromě jiného i veřejné části kanalizačních přípojek. Pokud jde o definici pojmu „veřejná část kanalizační přípojky“, je podle ustanovení § 2 odst. 2 písm. b) vyhlášky č. 144/1978 Sb. třeba vycházet ze směrnic Státního výboru pro výstavbu a Ústřední správy vodního hospodářství č. 129/1957 Ú. l., o způsobu plánování, financování, projektování a provádění vodovodních a kanalizačních přípojek. Z ustanovení čl. I bodu 3 zmíněných směrnic je zřejmé, že veřejnou částí kanalizační přípojky se rozumí její část, od veřejné stoky až k hranici odvodňované nemovitosti. Ze žádného obecně závazného právního předpisu přitom nelze dovodit, že by tuto definici bylo možné vztáhnout pouze na kanalizační přípojky budované po 1. 7. 1957, kdy tyto směrnice nabyly účinnosti. Citované ustanovení čl. I bodu 3 směrnic č. 129/1957 Ú. l. tedy představuje výjimku z časové působnosti těchto směrnic.

Vzhledem k tomu i předmětná kanalizační přípojka, která (jak bylo zjištěno) byla zbudována v roce 1947, má v úseku od veřejné stoky až k hranici odvodňované nemovitosti povahu veřejné části kanalizační přípojky.

Protože správcem veřejné části dané kanalizační přípojky je žalovaný podnik vodovodů a kanalizací, stíhájí ho, pokud jde o správu této části kanalizační přípojky, povinnosti vyplývající z ustanovení § 3 vyhlášky č. 144/1978 Sb. Jestliže první žalovaný neprováděl kontrolu a údržbu veřejné části předmětné kanalizační přípojky a zanedbaný technický stav zmíněné části kanalizační přípojky (konkrétně nedostatečné upevnění víka kanalizační šachty) byl příčinou vzniku žalobcovy škody, odpovídal za takto vzniklou škodu žalovaný podnik ve smyslu ustanovení § 421 o. z. 1)

Z toho vyplývá, že odvolací soud pochybil, když při posuzování povahy předmětné části kanalizační přípojky a tím i otázky její správy vycházel z odlišného právního názoru.

Při zkoumání odpovědnosti žalovaného podniku za vzniklou škodu bude ovšem v dalším řízení zapotřebí zabývat se i možností zproštění se odpovědnosti tímto žalovaným (§ 421 odst. 3 o. z. 1)) a tím, zda se na způsobení škody zaviněně nepodílel poškozený (§ 441 o. z.). Protože odvolací soud při

posuzování odpovědnosti žalovaného podniku za vzniklou škodu vycházel z nesprávného právního názoru, pokud šlo o povahu části kanalizační přípojky, jejíž zanedbaný technický stav byl příčinou vzniku škody, porušil svým rozsudkem zákon v ustanoveních § 421 o. z. 1) , § 2 odst. 2 písm. b) vyhlášky č. 144/1978 Sb. a čl. I bod 3 směrnic č. 129/1957 Ú. l.

Důvodné stížnosti pro porušení zákona bylo proto vyhověno, rozsudek odvolacího soudu byl zrušen a věc vrácena uvedenému soudu k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.

Poznámky pod čarou:

1) ve znění před novelizací zákonem č. 509/1991 Sb.

2) ve Slovenské republice vyhlášky č. 154/1978 Sb.